

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 55461-07-19 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט שמואל בורנשטיין

מבקשים

1. חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ
 2. סאמר אזחמאן
 3. וסאם אבו רגב
 4. בדר זגייר
 5. מ.נ.מ. אלומיניום וזכוכית בע"מ
 6. מוחמד דנדיס
 באמצעות ב"כ עוה"ד סאבר נאסר וחאלד טוויל

נגד

משיבה

מדינת ישראל – רשות המסים
 באמצעות ב"כ עו"ד אדם טהרני

פסק דין

רקע והשתלשלות ההליך

- 1
1. המבקשים הגישו ביום 23.7.2019 בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד המשיבה
 2 הכוללת שלוש עילות תביעה. בעניינן של שתי הראשונות, המכונות על ידי
 3 המבקשים "עילות המע"מ", הגישה המשיבה הודעת חדילה. בעניינה של העילה
 4 השלישית, המכונה על ידי המבקשים "עילת מס הכנסה", הגישה המשיבה
 5 תשובה מפורטת לבקשת האישור והמבקשים אף הגישו תגובה לתשובה.
 6
7. שלוש קבוצות התובעים, בהתייחס לשלוש העילות הנ"ל, הוגדרו על ידי
 8 המבקשים באופן הבא:
- 9 קבוצה ראשונה (אליה משתייכים מבקשים 1 ו-2) כוללת עוסקים אשר הגישו
 10 דוחות מס ערך מוסף תקופתיים והיו זכאים להחזר מס תשומות בשל כך שמש
 11 התשומות עולה על מס עסקאות, כאשר על פי הנתען, לפי הוראות סעיפים 39 ו-
 12 97(א) במשולב עם הוראת סעיף 105 לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן:
 13 "חוק מס ערך מוסף"), עוסקים אלה זכאים להחזר מס התשומות העודף בערך

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 ריאלי (בתוספת ריבית והצמדה), בעוד שהמשיבה מחזירה את עודף המס בערכו
2 הנומינלי.
- 3 קבוצה שנייה (אליה משתייכים מבקשים 2, 3 ו-4) כוללת עוסקים אשר הגישו
4 דוח מס ערך מוסף תקופתי במועד, ואף על פי כן חויבו בקנס, הוצאות אכיפה,
5 ריבית והצמדה. זאת, ככל הנראה, בשל "חלון זמן" של מספר ימים בין מועד
6 שידור הדוח במערכת הממוחשבת (שע"מ) לבין תשלומו.
- 7 קבוצה שלישית (אליה משתייכים מבקשים 5 ו-6) כוללת נישומים אשר חויבו
8 בעיצום כספי בשל אי הגשת "הצהרת המנכה/ המשלם/ המייצג" שאמורה
9 להיות מצורפת לטופס 856 ו/או טופס 126, שהחובה להגישם קבועה בסעיף 166
10 לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "פקודת מס הכנסה"),
11 וזאת אף על פי שהמערכת המקוונת של רשות המיסים אינה מאפשרת מבחינה
12 טכנולוגית הגשת הצהרה יחד עם הגשת הדוח.
- 13 בכל הנוגע לעילה השלישית, הגישה המשיבה תשובה מפורטת ובמסגרתה נטען 3.
14 כי מלשון סעיף 166(ב) לפקודת מס הכנסה, עולה כי הגשת דוח מקוון כוללת שני
15 רכיבים - טופס 126 או טופס 856 המשודרים באופן מקוון וכן הצהרה חתומה,
16 ולכן רק במועד הגשת ההצהרה החתומה רואים בדוח ככזה שהוגש. עוד טענה
17 המשיבה כי החל משנת המס 2019 חלים כללי מס הכנסה (דיווח מקוון של דוח
18 ניכויים שנתי), התש"ף-2020 ובהם יש כדי לחזק את טענתה כי הגשת ההצהרה
19 היא תנאי לכך שהדוח ייחשב כמוגש גם בנוסחה הקודם של החקיקה.
- 20 בהמשך לאמור ולאחר שהתקיים דיון בבקשה הגישו ביום 8.9.2020 המבקשים
21 5-6 בקשת ההסתלקות בקשר עם העילה השלישית. המבקשים ציינו בבקשת
22 ההסתלקות כי הגם שהם חולקים על עמדת המשיבה, לקחו הם לתשומת לבם
23 את הערות בית המשפט בדיון וגם לנוכח כניסתם לתוקף של הכללים החדשים
24 לאחר הגשת בקשת האישור, החליטו הם להסתלק מהתובענה ומבקשת
25 האישור, כאשר כל צד יישא בהוצאותיו.
- 26 בקשת ההסתלקות אושרה בפסק דין חלקי מיום 23.9.2020.
- 27
- 28

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

הבקשה לחדילה והבקשה להארכת המועד לחדילה

- 1
- 2 4. נותרו אפוא "עילות המע"מ" - העילה הראשונה והעילה השנייה, לגביהן הגישה
- 3 המשיבה ביום 26.1.2020 הודעת חדילה כאמור בסעיף 9 לחוק תובענות
- 4 ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").
- 5 5. על פי האמור בהודעה באשר לעילה הראשונה, הגם שלעמדת המשיבה, כאשר
- 6 נדרשים מסמכים שתומכים בדוח להחזר מס, יש למנות את הימים שבסעיפים
- 7 הנזכרים החל מהמועד בו הוגשו המסמכים התומכים בדוח להחזר, החליטה
- 8 היא לשנות התנהלותה כך שמועד קבלת הדוח לעניין חישוב הפרשי ההצמדה
- 9 והריבית לפי סעיף 105, לא יהיה המועד שבו השלים מגיש הדוח להחזר את
- 10 המסמכים שמנהל מע"מ דרש ממנו להמציא לשם בחינת הדוח, אלא המועד שבו
- 11 הוגש הדוח, בכפוף ליתר ההוראות שבסעיף 105.
- 12 6. אשר למועד החדילה טענה המשיבה כי בעוד שבקשת האישור הוגשה לבית
- 13 המשפט ביום 23.7.2019, היא הומצאה לה אך ביום 29.7.2019 ולפיכך על אף
- 14 שהמועד הקובע, כמשמעו בסעיף 9(א) לחוק תובענות ייצוגיות, הוא ביום
- 15 22.10.2019, על בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו בסעיף הנ"ל ולהאריך את
- 16 המועד הקובע עד ליום 27.10.2019.
- 17 7. עוד הדגישה המשיבה כי על מנת לעמוד בהתחייבותה לעניין החדילה, נדרשת
- 18 היא לערוך התאמות שונות במערכת המחשוב, שהיא מערכת מורכבת, ולפיכך
- 19 ביקשה לדחות את המועד לביצוע החדילה בפועל וזאת עד לתאריך 30.5.2020,
- 20 כאשר היא מתחייבת לאתר את המקרים שנכללים במסגרת עילה זו וליישם את
- 21 השינוי בהתנהלותה באופן רטרואקטיבי, כך שתבצע השבה של הפרשי הצמדה
- 22 וריבית גם בהתייחס למקרים אלה והחל מיום 27.10.2019.
- 23 המשיבה הבהירה כי ככל שלא יוארך המועד הקובע, יאותרו על ידה המקרים
- 24 הנכללים בבקשה לאישור וזאת החל מיום 22.10.2019 והיא תבצע השבה גם
- 25 בגין חיובים אלה.
- 26
- 27

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 לשלמות התמונה יצוין כי ביום 13.7.2020 הגישה המשיבה בקשה לדחיית
2 המועד הקובע לתאריך 30.7.2020 לשם השלמת מלאכת התאמת מערכות
3 המחשוב. לאור הסכמת המבקשים והנסיבות האמורות, בקשתה זו אושרה על
4 ידי.
- 5 **8. בהתייחס לעילה השנייה**, הודיעה המשיבה כי היא הפסיקה את הגבייה
6 בתאריך 24.10.2019, וזאת לדבריה ללא קשר לתובענה הייצוגית או לפנייה
7 המוקדמת. על פי המשיבה, בעקבות השינוי שביצעה, מערכת המחשוב מייחסת
8 תקבול ששולם גם באמצעות שובר תשלום כללי לחוב מס לו תאריך ערך עתידי,
9 ואשר נובע מדוח תקופתי בגין החודש השוטף. לשם הדוגמא, במקרה בו עוסק
10 מגיש (במועד) דוח תקופתי בגין חודש ינואר במהלך חודש פברואר, ומשלם
11 (במועד) את המס המתחייב מאותו דוח, באמצעות שובר תשלום כללי – מערכת
12 המחשוב תייחס את אותו תשלום לחודש ינואר, גם אם מועד התשלום עבור
13 חודש ינואר טרם הגיע, ללא צורך בפעולה יזומה של משרד מע"מ. משכך, אותו
14 עוסק לא יחויב בקנסות והוצאות אכיפה (בתנאי שלא היו חובות אחרים במועד
15 עדכון התקבול במערכת).
- 16 אף ביחס לעילה זו הבהירה המשיבה כי ככל שלא יוארך המועד הקובע, יאותרו
17 על ידה המקרים הנכללים בבקשה לאישור וזאת החל מיום 22.10.2019 ועד ליום
18 24.10.2019 והיא תבצע השבה גם בגין חיובים בתקופה זו.
- 19 **9.** לעניין הבקשה להארכת מועד טענו המבקשים בתגובתם מיום 9.2.2020 כי על
20 פי הפסיקה, הארכת מועד להגשת הודעת חדילה ולחדילה עצמה, בהינתן פער
21 זמנים בין מועד הגשת הבקשה לאישור למועד ההמצאה, נועדה לאפשר לרשות
22 לשקול כיצד לכלכל את צעדיה ביחס לטענות התובע הייצוגי בעניין חוקיות
23 הגבייה. מאחר שבנסיבות העניין לא עלה מדברי המשיבה כי היא התלבטה לגבי
24 חוקיות הגבייה, אין כל הצדקה להאריך את המועד. המבקשים הדגישו כי
25 משמעות הארכת המועד תהא העשרת קופת המשיבה על חשבון חברי הקבוצה
26 במספר ימים, ללא הצדקה.
- 27 אשר לעילה השנייה טענו המבקשים כי ככל שלא יוארך המועד הקובע לחדילה,
28 ממילא יש אף לדחות את הודעת החדילה ולחייב את המשיבה להשיב לחברי
29 הקבוצה את גביית היתר בשנתיים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

10. ביום 30.7.2020, הגישה המשיבה הודעה לפיה מערכת המחשוב שלה עודכנה באופן התואם את החדילה לעניין העילה הראשונה, ובנוסף, בהמשך לדיון שהתקיים בעניין זה, הציגה המשיבה נתונים לגבי היקף הגבייה שביצעה ב-24 החודשים שקדמו להגשת הבקשה כדלקמן:
- ביחס לעילת הראשונה - על פי המשיבה ניתן לאמוד את סכום הגביה של הפרשי הצמדה וריבית בתקופת ה-24 חודשים בסך של כ-77,526,725 ₪.
- כמו כן, כפועל יוצא מהודעת החדילה המשיבה השיבה לחברי הקבוצה, ביחס לתקופה שתחילתה ביום 26.10.2019 ואילך, את כל הפרשי הצמדה והריבית שנוצרו כפועל יוצא מהחדילה, בסכום כולל של 23,690,914 ₪ (המשיבה הבהירה כי מקום בו נוצרה לעוסק כתוצאה מהודעת החדילה יתרה שלילית, למשל כתוצאה מהפרשי הצמדה שליליים, לא דרשה היא כי היתרה השלילית שנוצרה תשולם לה, ולכן ההשבה אף גבוהה מ-100%).
- המשיבה הבהירה כי ביחס לתקופה שמיום 22.10.2019 עד ליום 25.10.2019 לא ביצעה השבה, לאור בקשת הארכה שתלויה ועומדת, כאשר היקף הגבייה העודפת בתקופה זו הוא בסך של 376,532 ₪.
- ביחס לעילה השנייה, לגביה נטען על ידי המשיבה כי מערכות המחשב שלה שונו ללא קשר לבקשת האישור וזאת עוד בתאריך 24.10.2019, נמצא כי מתאריך 22.7.2017 ועד לתאריך 21.10.2019 קיימים 257 מקרים, בהם יתכן שנגבו קנסות והוצאות אכיפה על אף שדוח המע"מ התקופתי הוגש ושולם במועד, כך שהיקף הגביה המרבי לכל אותם מקרים הוא 17,591 ₪. המשיבה הדגישה כי בכדי לקבוע את היקף הגביה המדויק נדרשת בחינה פרטנית של כלל המקרים, אך בשל העובדה כי אין מדובר בסכום מהותי לא בוצעה בחינה פרטנית כאמור. עוד הובהר כי לאחר תאריך 22.10.2019, למעט חמישה מקרים שחויבו בקנס ובהוצאות אכיפה ואשר בוטלו, לא אותרו מקרים נוספים בהם יש לבצע השבה.
11. מכל האמור עולה כי בשלב זה עומדות על הפרק הודעות החדילה של המשיבה ביחס לשתי העילות שעניינן במס ערך מוסף וכן מחלוקת לעניין המועד הקובע לפי סעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות, לאור הפער בין מועד הגשת התובענה והבקשה לאשרה כייצוגית לבית המשפט, לבין מועד המצאתן למשיבה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

1 בנוסף, התגלעה בין הצדדים מחלוקת בנוגע לפסיקת גמול ושכר טרחה לפי סעיף
2 9(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, אשר טענותיהם בנוגע אליה יפורטו להלן.

3 תמצית טענות המבקשים לעניין הגמול ושכר הטרחה

4 12. הבקשה לאישור השיגה תועלת משמעותית מאוד, נדירה בהיקפה, לטובת חברי
5 הקבוצה. המדובר בהיקף הטבה שעולה על 100 מיליון ₪ לגבי תקופת העבר
6 בלבד.

7 13. בנסיבות העניין הושקעו מאות שעות עבודה בלימוד הרקע המשפטי והעובדתי.
8 בין היתר נדרשו באי הכוח לחקור ולהתחקות אחר התנהלות המשיבה בעניינם
9 של מספר רב של נישומים, מעבר למבקשים עצמם, על מנת להוכיח שמדובר
10 בהתנהלות שיטתית של המשיבה.

11 14. המבקשים פנו באמצעות באי כוחם למשיבה בפנייה מוקדמת מפורטת, אולם
12 עמדתם נדחתה, והנה לאחר הגשת בקשת האישור - חדלה המשיבה מהגביה.
13 התנהלות זו של המשיבה ראויה להישקל בעת פסיקת הגמול ושכר הטרחה.

14 15. מקובל לפסוק גמול ושכר טרחה כאחוזים משווי החדילה, כך שמבוקש בנסיבות
15 העניין באשר לעילה הראשונה לפסוק גמול בסך של 1 מיליון ₪ - 1% משווי
16 החדילה וההחזר לקבוצה, ושכר טרחה בסך של 8 מיליון ₪ (על בסיס חלוקה
17 מדורגת של אחוזים, כמפורט בסעיף 31.2 לבקשת המבקשים מיום 21.9.2020).

18 כן מבוקש לקבל החזר הוצאות בגין עלות חוות דעת המומחה מטעמם של
19 המבקשים בסך של 15,000 ₪.

20 אשר לעילה השנייה, המבקשים הדגישו כי הבקשה לאישור בעניינה הביאה
21 תועלת ציבורית חשובה וראויה וביקשו לפסוק להם גמול ושכר טרחה גלובלי על
22 דרך האומדנה מאחר שאין להם יכולת לבדוק את הערכת הסכומים שמסרה
23 המשיבה.

24 תמצית טענות המשיבה לעניין הגמול ושכר הטרחה

25 16. בהתייחס לעילה הראשונה - דרישת המבקשים לשכר טרחה וגמול של 8 מיליון
26 ₪ ומיליון ₪ היא מוגזמת בהתחשב בכך שמדובר בתובענה ייצוגית נגד רשות
27 ציבורית, המחזיקה בכספי ציבור, ובפרט נוכח הודעת החדילה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 עמדתה המשפטית של המשיבה, שלא נבחנה בשל הודעת החדילה, היא סבירה
2 ועולה בקנה אחד עם תכלית החוק וקידום האינטרס הציבורי הרחב של שמירה
3 על קופת הציבור.
- 4 בהיבט של שיקולי תפוקה - אין לגזור את שכר הטרחה מסכום של כ-100 מיליון
5 ₪ (היקף הגביה בתקופה של 24 חודשים כ-77.5 מיליון ₪ ובנוסף השבה בסך של
6 כ-23.7 מיליון ₪), שכן קיימת חפיפה מסוימת לגבי חלק מהסכומים בכל אחת
7 משתי הקבוצות הללו. כך למשל, קיימת חפיפה לגבי מי שהגיש דוח להחזר טרם
8 מועד הגשת הבקשה לאישור, כאשר עד המועד הקובע לא שולם לו ההחזר.
- 9 בהיבט של שיקולי תשומה - מידת הסיכון והמורכבות של בקשת האישור דן
10 היא נמוכה, שכן בבסיסה טענה משפטית פשוטה יחסית. אף הטרחה הכרוכה
11 בניהול ההליך הייתה נמוכה, שכן ההליך הוגש ביולי 2019 וביולי 2020 הושלמה
12 החדילה, כאשר התקיימה אך ורק ישיבת קדם משפט אחת, מבלי שנשמעו ראיות.
13 בנוסף, ברי כי אף הודעת החדילה הביאה להקטנת התשומות שנדרשו בניהול
14 ההליך.
- 15 אין לקבל את טענת המבקשים לפיה באי כוחם נדרשו לבחון את עניינם של
16 מספר נישומים רב. בעילה הראשונה יש שני מבקשים וממילא למיטב ידיעת
17 המשיבה כולם מיוצגים בידי אותו רואה חשבון שהוא גם בא הכוח בהליך.
- 18 17. אשר לעילה השנייה - כעולה מתצהיר נציג המשיבה שלא נסתר, השינוי שנערך
19 במערכת המחשוב נעשה ללא קשר לבקשה לאישור. לפיכך אין מקום לפסוק
20 גמול ושכר טרחה בגין עילה זו, בפרט כאשר הבקשה הוגשה יחד עם שתי בקשות
21 נוספות לאישור ולא שולמה בגינה אגרה נפרדת. לכל היותר יש לפסוק סכום
22 סמלי של אלפי שקלים, אף בהתחשב בכך שסכום ההשבה המרבי עבור 24
23 החודשים שקדמו למועד הגשת בקשת האישור הוא 17,591 ₪.
- 24 18. אין הצדקה לפסוק למבקשים החזר הוצאות בגין חוות דעת המומחה. לא היה
25 מקום להגיש חוות דעת שכן ביסוד בקשות האישור עומדות טענות משפטיות
26 וההתייחסות יכלה להיכלל במסגרת תצהיר כמקובל. ואם לא די בכך הרי שחלק
27 ניכר מחוות דעת מוקדש לעילה השלישית ממנה הסתלקו המבקשים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

19. על יסוד מכלול השיקולים האמורים, לעמדת המשיבה יש לפסוק שכר טרחה של 300,000 ₪ וגמול של 40,000 ₪.

דיון והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

20. עסקינן בבקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד רשות לפי פרט 11 בתוספת השנייה בחוק תובענות ייצוגיות, לגביה חל סעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות, הקובע כדלקמן:

8 "א) הוגשה בקשה לאישור בתביעה כמפורט בפרט 11 בתוספת
9 השניה (בחוק זה - תביעת השבה נגד רשות), לא ידון בה בית
10 המשפט אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו
11 הוגשה הבקשה לאישור ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו
12 מטעמים שיירשמו (בסעיף זה – המועד הקובע).

13 (ב) בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד
14 רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגביה שבשלה הוגשה
15 הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגביה
16 כאמור לכל המאוחר במועד הקובע.

17 (ג) החליט בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הוא –

18 (1) על אף הוראות סעיף 22, לפסוק גמול למבקש בהתחשב
19 בשיקולים כאמור בסעיף 22(ב);

20 (2) לקבוע שכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף
21 23".

22. הנה כי כן, מלשון סעיף 9 עולה כי מעת שהוגשה נגד רשות תביעת השבה ובקשה
23 לאשרה כתובענה ייצוגית, עומדים לרשותה 90 ימים, במסגרתם יכולה היא
24 לחדול מן הגבייה שבעטיה הוגשו התובענה והבקשה. ככל שתעשה כן, לא
25 תאושר הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית.

26 עוד עולה כי במקרה בו חדלה הרשות מהגבייה, בית המשפט רשאי לפסוק
27 למבקש ולבא כוח גמול ושכר טרחה בהתאמה.

22. אלא שטרם הדיון בחדילה עצמה ובטענות הנוגעות לגמול ולשכר הטרחה, אדון
29 ראשית בטענות הצדדים בנוגע להארכת מועד החדילה.

30

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 הבקשה להארכת המועד לחדילה
- 2 23. על פי לשונו של הסעיף "המועד הקובע" לחדילה חל 90 ימים לאחר שהוגשה
3 בקשת האישור.
- 4 24. בפסק הדין בבר"מ 7689/13 מינהל מקרקעי ישראל נ' דהאן (29.6.2014) (להלן:
5 "עניין דהאן") עמד בית המשפט העליון על הקושי הכרוך בכך שמניין 90 הימים
6 מתחיל ממועד הגשת בקשת האישור לבית המשפט, במקרים בהם קיים פער בין
7 מועד ההגשה לבין מועד ההמצאה של בקשת האישור לרשות.
- 8 על פי בית המשפט בעניין דהאן, ספירת מניין 90 הימים לעניין החדילה ממועד
9 הגשת הבקשה ולא ממועד המצאתה, עשויה ליתן יתרון דיוני לא מוצדק לתובע
10 מייצג שלא מילא אחר חובתו להמציא את הבקשה כנדרש, וכן עלולה לדרבן
11 תובעים ייצוגיים שלא להמציא את הבקשה לרשות תוך פרק זמן סביר.
- 12 בנוסף ציין בית המשפט העליון כי סעיף 9(א) אינו מתיישב לכאורה עם האמור
13 בתקנה 2(ג) לתקנות תובענות ייצוגיות, התשי"ע-2010 שכן בעוד שהרשות נדרשת
14 להשיב לבקשת האישור תוך 90 ימים ממועד המצאת הבקשה, רשאית היא
15 לחדול מהגבייה בתוך 90 ימים ממועד הגשתה של הבקשה לאישור.
- 16 בית המשפט העליון סבר כי ניתן להתגבר על הקושי האמור באמצעות הפעלת
17 הסמכות הקבועה בסעיף 9(א) לחוק תובענות ייצוגיות, המאפשרת לבית המשפט
18 להאריך את תקופת 90 הימים "מטעמים שיירשמו", וקבע את הכלל הבא
19 (פסקה 10 לפסק דינו של כבוד השופט גרוניס):

20 **"בהתחשב בכל הנימוקים שנמנו לעיל סבורני כי יש לקבוע כלל**
21 **לפיו המצאת בקשת אישור לרשות שלא במועד בו הוגשה לבית**
22 **המשפט, מהווה טעם המצדיק, כשלעצמו, את הארכת התקופה**
23 **של 90 הימים, הקבועה בסעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות. הארכת**
24 **"המועד הקובע" בהתחשב במועד ההמצאה של הבקשה**
25 **לאישור, תגשים את תכליתו של סעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות,**
26 **בכך שהיא תעניק לרשות תקופה מלאה בת 90 ימים, מיום בו**
27 **הבקשה הומצאה לה, לשקול ולכלכל את צעדיה ביחס לטענותיו**
28 **של התובע הייצוגי בעניין חוקיות הגבייה. זאת ועוד, כלל זה ימנע**
29 **שורה של מקרים בהם תובע מייצג, אשר התעכב בהמצאת**
30 **הבקשה לרשות, ייצא נשכר מכך. במילים אחרות, הכלל עשוי**
31 **לדרבן תובעים ייצוגיים לפעול על פי חובתם הדיונית להמציא את**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

1 **הבקשה לאישור בסמוך מאוד לפתיחת ההליך ובהתאם להוראות**
2 **הדין".**
3 וראו גם בהמשך, בפסקה 11:

4 **"איני סבור שיש ליתן משקל לשאלה אם פער הזמנים שבין מועד**
5 **ההגשה למועד ההמצאה הוא ממושך או קצר. ככלל, יהיה מקום**
6 **להאריך את המועד להגשת הודעת החדילה, ולחדילה עצמה, כל**
7 **אימת שקיים פער זמנים כלשהו בין מועד ההגשה לבין מועד**
8 **ההמצאה. ער אני לכך כי כלל כגון דא עשוי להצריך לעתים**
9 **התדיינות בה יהיה צורך לבחון מהו מועד ההמצאה. עם זאת,**
10 **עלינו לזכור כי מועד הגשת התשובה לבקשת האישור ממילא**
11 **נמדד מעת מועד המצאת הבקשה ולא ממועד הגשתה (לפי תקנה**
12 **2(ג) לתקנות תובענות ייצוגיות)".**

13 25. סבורני כי האמור לעיל מדבר בעד עצמו וכי בהתאם לכך יש מקום בעניינינו
14 להאריך את המועד הקובע לעניין הודעת החדילה. אין בידי לקבל את העולה
15 מטענת המבקשים לפיה הארכת מועד תאושר רק בנסיבות בהן המשיבה תטען
16 כי התלבטה והתחבטה לגבי חוקיות הגבייה במהלך התקופה בת 90 הימים.
17 הצורך של הרשות לשקול ולכלכל את צעדיה מהווה אך הצדקה לכלל שנקבע
18 ולא תנאי להפעלתו. אף אין בידי לקבל את טענת המבקשים כי המשיבה הפרה
19 את חובת תום הלב וההגינות בכך שעתרה להארכת מועד. אזכיר כי פער הזמנים
20 שנגרם נעוץ בהתנהלות המבקשים שהמציאו את הבקשה לאישור למשיבה
21 באיחור.

22 26. סיכומה של נקודה, על רקע ההלכה שנפסקה בעניין **דהאן** מצאתי לנכון להאריך
23 את מועד החדילה לגבי שתי העילות, וזאת עד ליום 27.10.2019.

24 **אישורה של החדילה**

25 27. באשר לעילה הראשונה, המשיבה הודיעה ביום 26.1.2020 כי בכוונתה לשנות
26 את התנהלותה כך שמועד קבלת הדוח, לעניין חישוב הפרשי ההצמדה והריבית
27 לפי סעיף 105, לא יהיה המועד בו השלים מגיש הדוח להחזר מס את המסמכים
28 שמנהל מע"מ דרש ממנו להמציא לשם בחינתו של הדוח, אלא המועד שבו הוא
29 הוגש, בכפוף ליתר ההוראות שבסעיף 105. ביום 30.7.2020 מסרה המשיבה
30 הודעה לפיה בתאריך 28.5.2020 עודכנה מערכת המחשוב שלה, כך שהחל ממועד
31 זה נזקפים הפרשי הצמדה וריבית ביחס לדוח שבו מס התשומות עודף על מס

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 העסקאות באופן התואם את הודעתה האמורה לעיל ואת הוראות סעיפים 39 ו-
2 105 לחוק מס ערך מוסף.
- 3 לאור האמור ניתן לקבוע שהמשיבה עמדה בהוראות סעיף 9 לחוק תובענות
4 ייצוגיות בכל הנוגע לביצוע החדילה בעילה זו.
- 5 28. אשר לעילה השנייה, במסגרת הודעתה מיום 26.1.2020 מסרה המשיבה כי
6 בעקבות שינוי שבוצע על ידה בתאריך 24.10.2019 מערכת המחשוב שלה
7 מייחסת תקבול ששולם גם באמצעות שובר תשלום כללי לחוב מס לו תאריך
8 ערך עתידי, ואשר נובע מדוח תקופתי בגין החודש השוטף. כך, לשם הדוגמא,
9 במקרה בו עוסק מגיש (במועד) דוח תקופתי בגין חודש ינואר במהלך חודש
10 פברואר, ומשלם (במועד) את המס המתחייב מאותו דוח באמצעות שובר תשלום
11 כללי – מערכת המחשוב תייחס את אותו תשלום לחודש ינואר, גם אם מועד
12 התשלום עבור חודש ינואר טרם הגיע, ומשכך אותו עוסק לא יחויב בקנסות
13 והוצאות אכיפה (בתנאי שלא היו חובות אחרים במועד עדכון התקבול
14 במערכת).
- 15 29. לאור האמור ניתן לקבוע שהמשיבה עמדה בהוראות סעיף 9 לחוק תובענות
16 ייצוגיות בכל הנוגע לביצוע החדילה אף בעילה זו.
- 17 30. על בסיס האמור כמו גם לאור החלטתי בדבר הארכת המועד, אני קובע כי אין
18 לאשר את בקשת האישור בעילה הראשונה ובעילה השנייה.
- 19 גמול לתובעים המייצגים ושכר טרחתם של באי-כוחם
- 20 31. סעיף 9(ג) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי במצב דברים בו החליט בית המשפט
21 שלא לאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, מאחר שזו הודיעה כי
22 תחדל מהגבייה שבשלה הוגשה בקשת האישור, והוכח לבית המשפט כי הגבייה
23 אכן נפסקה – כאמור בסעיף 9(ב) לחוק, וכפי שארע בנסיבות ענייננו, רשאי בית
24 המשפט לפסוק גמול למבקש בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף 22(ב) וכן רשאי
25 לקבוע שכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23.
- 26

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

32. השיקולים הקבועים בסעיפים 22(ב) ו-23 לחוק תובענות ייצוגית לצורך הכרעה בעניין פסיקת גמול ושכר טרחה הם אלה: התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה; מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית; מורכבות ההליך; הטרחה שטרחו התובע המייצג ובא הכוח המייצג והסיכון שנטלו על עצמם בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוצאו לשם כך; הפער שבין הסעדים שנתבעו בבקשה לאישור לבין הסעדים שנפסקו בפועל על ידי בית המשפט.

בעע"מ 2395/07 אכדיה סופטוור סיסטמס בע"מ נ' מדינת ישראל – מנהל המכס ומס בולים (27.12.2010) (להלן: "עניין אכדיה") עמד בית המשפט על השיקולים לפסיקת גמול ושכר טרחה בנסיבות בהן חדלה הרשות מגבייתה וכך קבע (פסקאות 25-26 לפסק דינה של כבוד השופטת א' פרוקצ'יה):

"מצב של דחיית בקשה לאישור תובענה ייצוגית מפאת הפסקת הגבייה על ידי הרשות הוא בעל ייחוד מבחינת מורכבות השיקולים שיש להתחשב בהם ביחס לפסיקת גמול ושכר טרחה. סעיף 9(ג) לחוק העוסק בסיטואציה מיוחדת זו מפנה בענין זה לשיקולים המפורטים בהוראות הכלליות בדבר גמול מיוחד ושכר טרחה, המקרינים על מהות הגורמים שיש לשקלם לענין זה. אולם ברי, כי ייחודו של מצב זה מחייב התייחסות מיוחדת לגורמי הדחייה של בקשת האישור, הנעוצים בהודעת הרשות על הפסקת גביית תשלומים שבגינם הוגשה התובענה.

בגדרן של אמות המידה לבחינת ענין זה יש לומר, ראשית, כי ראוי לתת משקל לעובדה כי בעקבות הגשת התובענה הייצוגית, או לאחריה, החליטה הרשות לשנות את מהלכה, והודיעה כי לא תוסיף עוד לגבות כספים שבעטיים הוגשה התובענה הייצוגית להשבה, והיא אף יישמה הודעה זו. ככל שהגשת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית הולידה שינוי בהתנהלות הרשות הציבורית, ותרמה להשגת התכלית שלשמה הוגשה בהפסקת גביית תשלומים מהאזרחים שלא נמצא להם בסיס מוצק בדין, כך היא תרמה להגשמת האינטרס הטמון בה, גם אם לא הושקעו בכך משאבים דיוניים רבים. שיקול מעין זה עשוי להצדיק מתן גמול מיוחד ושכר טרחה ליוזמי מהלך התובענה הייצוגית; הדבר עשוי לעודד תובעים מייצגים להעמיד לביקורת שיפוטית כשלים בהתנהלות הרשויות, והוא תורם להגשמת האינטרס הציבורי בהפסקת פעולת הרשות העומדת בניגוד לחוק מצד אחד, אך זאת בלא לפגוע בציבור בכללו על ידי תשלומי כספי ציבור בשיעור ניכר לידי הקבוצה התובעת, מצד שני.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 כן ראוי להתייחס בהקשר זה להיקף הטרחה, הסיכון, התועלת,
2 והחשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית, ולצורך שכר
3 הטרחה גם במורכבות ההליך, והאופן בו הוא נוהל בידי בא כוח
4 המייצג. חשוב להדגיש, כי מנין השיקולים המפורט בסעיפים 22
5 ו-23, אליהם מפנה החוק בסעיף 9(ג), אינו ממצה, ועל בית
6 המשפט לשקול את מכלול נסיבות הענין המסוים הניצב לפניו,
7 ולהכריע במסגרתו האם ראוי במקרה נתון, על פי נסיבותיו,
8 לפסוק תשלומים לתובע המייצג ולבא כוחו, ואם כן, מה שיעור
9 התשלומים הראוי לצורך כך". [ההדגשה אינה במקור]
- 10 (ראו גם ע"מ 6687/11 מדינת ישראל נ' אבוטבול (25.12.2012) (להלן: "עניין
11 אבוטבול").
- 12 33. בענייננו, בכל הנוגע לעילה הראשונה, ניכר כי המשיבה אינה חולקת על כך שאכן
13 יש מקום לפסיקת גמול למבקשים ושכר טרחה לבאי כוחם, והמחלוקת נוגעת
14 לשיעור שכר הטרחה והגמול שייפסקו במקרה זה.
- 15 34. בעילה השנייה, לעומת זאת, נחלקו הצדדים אף בשאלת זכאותם של המבקשים
16 ובאי כוחם לפסיקת גמול ושכר טרחה. כאמור לעיל, המשיבה חדלה מהגביה
17 בהתייחס לעילה זו בתאריך 24.10.2019. לטענתה, מאחר שהשינוי במערכות
18 המחשוב שלה נערך ללא קשר לבקשת האישור, אין כל מקום לפסוק גמול ושכר
19 טרחה בגין עילה זו.
- 20 בתצהיר המשיבה שצורף להודעת החדילה נמסר כי בבדיקה שנערכה ביחס
21 לשנים 2018 ו-2019, השנים הרלוונטיות בענייננו, נמצאו כ-250 מקרים
22 פוטנציאליים בהם היה חיוב בקנסות ובהוצאות אכיפה, אשר ייתכן שהיה מקום
23 לבטלם. עוד הצהירה נציגת המשיבה כי לשם בחינה מדוקדקת האם היה מקום
24 לבטל את החיוב בקנסות והוצאות אכיפה, נדרש לבצע בדיקה פרטנית של כל
25 אחד מהמקרים. כך למשל, ביחס למבקשים נמצא כי בחלק מהמקרים אכן
26 בוטלו קנסות והוצאות האכיפה משהסתבר כי נפלו טעויות.
- 27 35. בהעדר חקירת מצהירים לא ניתן להסיק באופן חד משמעי באשר לקיומו או
28 העדרו של הקשר בין הגשת בקשת האישור או הפנייה המוקדמת לבין שינוי
29 ההתנהלות שביצעה המשיבה. עם זאת, מהתצהיר שצירפה המשיבה להודעת
30 החדילה לא ניתן לשלול את האפשרות כי השינוי במערכות המחשוב נבע
31 מהפנייה המוקדמת, או, לכל הפחות, כי הפניה המוקדמת והבקשה לאישור

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

1 שבאה לאחריה, תרמו להאצת הליכי השינוי. במובן זה ניתן לומר כי הבקשה
2 תרמה במידה זו או אחרת לחדילה, באופן המצדיק פסיקת גמול ושכר טרחה.
3 .36 ועתה לשיעור הראוי של הגמול למבקשים ושל שכר טרחתם של באי-כוחם.
4 בהתייחס לעילה הראשונה ציינה המשיבה כי היא ערה לכך שהיקף הגביה
5 בתקופה של 24 החודשים שקדמו להגשת הבקשה לאישור היה משמעותי,
6 וסברה כי על סמך מכלול השיקולים ראוי לפסוק שכר טרחה בסך של 300,000
7 ₪ וגמול בסך של 40,000 ₪. המבקשים טענו לשכר טרחה בסך של 8,000,000 ₪
8 ולגמול בסך של 1,000,000 ₪. אשר לעילה השנייה- המבקשים ביקשו שהגמול
9 ושכר הטרחה יפסקו על דרך האומדנה.

10 .37 במאמרו של אלון קלמנט "קווים מנחים לפרשנות חוק התובענות הייצוגיות,
11 התשס"ו-2006" הפרקליט מט 131, 159 (2007) מציג המחבר את השיקולים
12 המנחים בקביעת סכומי הגמול ושכר הטרחה כדלקמן:

13 "בקטגוריה הראשונה יימצאו שיקולים שנוגעים לעלויות
14 ולסיכון שנטלו על עצמם התובע המייצג ועורכת הדין (כגון
15 טרחה, סיכון, הוצאות ומורכבות ההליך). מאחר שתובענות
16 ייצוגיות לא יוגשו אלא אם כן יוכלו מגישיהן לצפות לרווח,
17 צריכים התגמול ושכר הטרחה לכסות, לכל הפחות, את
18 עלויותיהם תוך התחשבות בסיכון שעלויות אלה לא יכוסו כלל
19 משום שהנתבע יזכה בתובענה. אנו נכנה שיקולים אלה "שיקולי
20 תשומה". בקטגוריה השנייה יימצאו שיקולים הנוגעים לתועלת
21 שהביאה התובענה הייצוגית לקבוצה המיוצגת תוך ניסיון לתת
22 לעורכת הדין ולתובע המייצג תמריצים אשר יותירו ביד חברי
23 הקבוצה המיוצגת רווח נטו מקסימלי (בשיקולים אלה ייכללו
24 תועלת לחברי הקבוצה המיוצגת, מורכבות ההליך ואופן ניהולו).
25 שיקולים אלה יכוונו "שיקולי תפוקה לקבוצה המיוצגת".
26 בקטגוריה השלישית יימצאו שיקולים שנוגעים לתועלת
27 הציבורית מן התובענה הייצוגית ולהכוונה ראויה של המשאבים
28 שמושקעים בשוק בחיפוש, הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות
29 שתועלתן הציבורית גדולה ביותר (כגון חשיבות ציבורית והפער
30 בין הסעד שנתבע לסעד שנפסק). שיקולים אלה יכוונו "שיקולי
31 הכוונה ציבורית".

32 (ראו גם בש"א (מחוזי תל אביב) 31160/07 אלון נ' מדינת ישראל (6.5.2009)
33 וכן עניין אבוטבול).

34

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 מן הכלל אל הפרט. 38.
- 2
- 3 בכל הנוגע לעלויות ולסיכונים אשר נטלו על עצמם המבקשים ובאי כוחם בהכנת
4 הבקשה הנוגעת לעילה הראשונה והבקשה הנוגעת לעילה השנייה ובהגשתן, הרי
5 שניכר כי אלה אינם מהגבוהים. זאת, מאחר שאין עסקינן בסוגיה מורכבת
6 באופן יחסי ומכיוון שבבסיס שתי הבקשות עמדה שאלה משפטית אשר לא
7 דרשה הנחת תשתית עובדתית נרחבת.
- 8 בהקשר זה יצוין כי מלבד אמירה לפיה התעורר הצורך לחקור ולהתחקות אחר
9 התנהלות המשיבה בעניינם של מספר רב של נישומים, מעבר למבקשים עצמם,
10 המבקשים ובאי כוחם לא הוכיחו כי נטלו על עצמם סיכון מוגבר ולא פרטו את
11 היקף המשאבים שהושקעו מצדם בהכנת התובענות והבקשות ובהגשתן.
12 הראייה היחידה שצירפו בעניין זה הייתה חשבונית שכר טרחתו של המומחה
13 מטעמם בסך של 15,000 ₪. לפיכך לא שוכנעתי כי הוכחה על ידם טרחה יוצאת
14 דופן, החורגת משל כל מגיש תובענה ייצוגית, שנדרש מראש להיווכח כי מדובר
15 בהתנהלות רוחבית מצד הגוף הנתבע, מושא התובענה הייצוגית.
- 16 שיקול נוסף הראוי להילקח בחשבון בנסיבות העניין הוא העובדה שעקב הודעת
17 החדילה, לא נדרשה השקעת משאבים גדולים נוספים תוך כדי ניהול ההליך מצד
18 המבקשים ובאי כוחם, להבדיל ממצב בו הייתה בקשת האישור מתבררת לגופה.
19 מטבע הדברים, מקום בו הליך תובענה ייצוגית מסתיים בהודעת חדילה של
20 הרשות, עוד בטרם מתקיים כל דיון מהותי בגוף התובענה, הרי שכמעט לא
21 נדרשת לאחר הגשת התובענה השקעת משאבים נוספת.
- 22 בכל הנוגע לשיקולי התפוקה, הם השיקולים הנוגעים לתועלת אשר הסבה
23 התובענה הייצוגית לקבוצה המיוצגת, ובנסיבות ענייננו על רקע הודעת החדילה
24 - הרי שלגבי העילה הראשונה התועלת אשר הסבה בקשת האישור לקבוצה
25 ולציבור בכללותו היא משמעותית וברורה, וכאמור אף המשיבה עצמה ערה לכך.
26 על פי הנתונים שהציגה המשיבה היקף הגבייה של הפרשי ההצמדה והריבית
27 בתקופה של 24 החודשים שקדמו לבקשת האישור היא כ-77.5 מיליון ₪ (נכון
28 ליום הגשת בקשת האישור). המדובר בסכום לא מבוטל לכל הדעות.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

- 1 לגישת המשיבה אין להביא בחשבון גם את ההשבה בפועל בסך של כ-23.7 מיליון
2 שו נוספים שכן קיימת חפיפה בין סכום זה ובין הסכום של כ-77.5 מיליון שו
3 הנ"ל. כך למשל דינם של סכומים ששולמו על ידי עוסק שהגיש דוח להחזר טרם
4 מועד הגשת בקשת האישור, ועד המועד הקובע לא שולם לו החזר.
5 אלא שהמשיבה לא הבהירה לגבי איזה חלק מהסכומים קיימת חפיפה כאמור,
6 ובנסיבות אלה לא מצאתי נימוק שיצדיק את דחיית עמדת המבקשים לפיה יש
7 להביא בחשבון את שני הסכומים הנזכרים לעיל לצורך קביעת היקף הגמול
8 ושכר הטרחה. עם זאת, לטענת "החפיפה" של המשיבה יינתן משקל מסוים.
- 9 אעיר כבר עתה כי על פי ההלכה הפסוקה, בנסיבות בהן נדחתה בקשה לאישור .40
10 תובענה ייצוגית כנגד רשות בעקבות חדילתה, רשאי בית המשפט בשלב פסיקת
11 הגמול ושכר הטרחה, ליישם את שיטת האחוזים - על בסיס הסעד שהיה נפסק
12 אילו נתקבלה התביעה, או על בסיס תועלת עתידית משוערת, כשם שרשאי הוא
13 לפסוק שלא על פי שיטת האחוזים, הכל לפי שיקול דעתו, ובהתאם לשיקולים
14 המנויים בסעיפים 22-23 לחוק, ותוך שמירה על הקופה הציבורית (ראו: עע"מ
15 2978/13 מי הגליל - תאגיד והביוב האזורי בע"מ נ' יוסף אחמד יונס
16 ((23.7.2015)).
- 17 בנסיבות ענייננו, לא מצאתי לפסוק גמול ושכר טרחה לפי שיטת האחוזים, וזאת
18 לאחר שקילת מכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות נוכח היקף הסכומים,
19 העובדה כי ההליך הסתיים בחדילה, וכן בהתחשב בכך כי המדובר בכספים
20 המשולמים מהקופה הציבורית, כפי שעוד יובהר להלן.
- 21 אשר לעילה השנייה, משקבעתי כי קמה זכאות למבקשים ולבאי-כוחם לגמול .41
22 ולשכר טרחה, הרי שהסכום הרלוונטי בהקשר זה אותו מסרה המשיבה הוא כ-
23 17,591 שו, בגין גבייה מתאריך 22.7.2017 עד לתאריך 21.10.2019.
- 24 בהקשר זה יודגש כי לנוכח הבהרת המשיבה כי על מנת לקבוע היקף גבייה
25 מדויק נדרשת בדיקה פרטנית של כל מקרה ומקרה, בדיקה שלא בוצעה מחמת
26 העובדה שאין מדובר בסכום גבוה באופן יחסי, וכן אמירת המבקשים לפיה אין
27 בידם כלים מספקים כדי לבדוק את הנתונים שמסרה המשיבה, ובהמשך לאמור
28 לעיל, אף בעילה זו לא מצאתי לנכון לפסוק לפי שיטת האחוזים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

42. שיקול שלישי הרלוונטי לעניין הוא "שיקולי ההכוונה הציבורית". לעניין זה
יפים הדברים שנאמרו בעניין **אבוטבול** כי "חשיבותה של התובענה הייצוגית
המוגשת נגד הרשות, טמונה, בין השאר, ביכולתה לקדם את ערך הציות לחוק,
ובכוחה ההרתעתי כלפי רשויות השלטון".
- בענייננו, ניכר כי הבקשה לאישור על שתי עילותיה השיגה את התכלית שלשמה
הוגשה, והביאה לחסכון של כספים רבים לציבור הנישומים. בכך הוגשם כוחו
ההרתעתי והאכפתי של מוסד התובענה הייצוגית, ויש בכך כדי לעודד תובעים
עתידיים להעמיד לביקורת שיפוטית כשלים מצד הרשות.
43. לצד השיקולים הנ"ל, אין להתעלם אף משיקולים אחרים המצדיקים פסיקת
גמול ושכר טרחה באופן מתון יותר. כך, אין להתעלם מהעובדה ששאלת חוקיות
הגבייה לא זכתה להכרעה שיפוטית לנוכח החדילה מצד המשיבה, באופן שיש
בו למתן את החשיבות הציבורית אשר צמחה מבקשת האישור (ראו: עניין
אבוטבול בפסקה 35).
44. כאמור, שיקול רלוונטי נוסף לעניין זה הוא צמצום הפגיעה בקופה הציבורית.
מדובר בשיקול משמעותי. אמת כי שיקול זה כבר קיבל ביטוי בעצם ההגנה
המיוחדת בה עשתה שימוש המשיבה מכוח סעיף 9(ב) לחוק (ראו: עניין **אבוטבול**
בפסקה 36); כידוע, הרציונל העומד בבסיס ההגנה שהוענקה לרשות במסגרת
"הסדר החדילה" הקבוע בסעיף 9, נובע ממעמדה הייחודי של הרשות, בהיותה
גורם החשוף לתובענות רבות שעניינן השבת כספים אותם היא גובה בשגרה וכי
ניהול הליך של בקשה לאישור תובענה ייצוגית כרוך בהוצאות כבדות לציבור
בכללותו. יחד עם זאת, כאשר עסקינן בתובענה ייצוגית המוגשת נגד רשות,
הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחת באי הכוח, משולמים מכספי ציבור,
למעשה על חשבון נישומים שאת האינטרסים שלהם ביקשו המבקשים לייצג.
שיקול זה מחייב, אפוא, איזון בין השאיפה לתמרץ הגשת תובענות ייצוגיות
ראויות, לבין האינטרס הציבורי המצדיק הערכת שיעורם הסביר של תשלומים
המשולמים מקופת הציבור (ראו עניין **אכדיה**).
45. אשר למחלוקת שהתגלעה בין הצדדים בקשר להשפעתה של העילה השלישית,
בה הוגשה בקשת הסתלקות, מקבל אני את עמדת המבקשים לפיה משנמחקו
הבקשה לאישור והתביעה בהסכמה ללא צו להוצאות, אין לאפשר כיום למשיבה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ת"צ 19-07-55461 חברת האחים ע. מלק למיזוג אויר בע"מ ואח' נ' ישראל

תיק חיצוני:

1 לזכות בעקיפין ב"הוצאות" שלא התבקשו על ידה בעבר, כך שלא יהיה
2 בהסתלקות כדי להוות נימוק להפחתת הגמול ושכר הטרחה.

3 46. סיכומו של דבר, ולאחר בחינת מכלול השיקולים הרלוונטיים בנסיבות העניין

4 ובהתחשב, בין היתר, בנהוג בפסיקה במקרים דומים ובהתאמות הנדרשות לאור

5 היקף הסכומים בהם מדובר (ראו למשל: עע"מ 7484/16 המוסד לביטוח לאומי

6 נ' מוחני (21.2.2018) (ערעור על ת"צ (מחוזי תל אביב) 6421-09-15 מוחני נ'

7 המוסד לביטוח לאומי (26.6.2016)); עע"מ 498/13 הירשנזון נ' מדינת ישראל

8 (30.12.2013) (ערעור על ת"צ (מחוזי תל אביב) 27468-02-12 הירשנזון נ' מדינת

9 ישראל משרד התחבורה (6.12.2012)); ת"צ (מחוזי תל אביב) 25835-02-16

10 גרובמן נ' משרד האוצר רשות המיסים (29.12.2016); ת"צ (מחוזי מרכז)

11 39777-01-16 גלמידי נ' משרד התחבורה-מדינת ישראל (14.3.2018); ת"צ

12 (מחוזי מרכז) 62237-09-19 מזור נ' מיתב - תאגיד אזורי למים וביוב בע"מ

13 (23.7.2020)), החלטתי לפסוק למבקשים גמול בסכום כולל של 80,000 ₪

14 (20,000 לכל אחד מהמבקשים) ולבאי כוחם שכר טרחה כולל בסכום של

15 750,000 ש"ח (בתוספת מע"מ). הסכומים האמורים לעיל ישולמו בתוך 30 יום

16 שאם לא כן יישאו הפרשי הצמדה וריבית החל מהיום ועד למועד תשלומם

17 בפועל.

18 בנוסף, בקשת המבקשים להשבת הוצאות עלות חוות דעת מתקבלת. על

19 המשיבה להחזיר למבקשים את ההוצאה האמורה בסך 15,000 ₪.

20 47. נוכח החדילה, התובענה והבקשה לאשרה כייצוגית - נדחות.

21

22

23

ניתן היום, י"ט כסלו תשפ"א, 05 דצמבר 2020, בהעדר הצדדים.

שמואל בורנשטיין, שופט

24
25